Ч. 125. Пятниця 6 (19) червня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти полїтичні.

*(З ради державної. — Справи хорватскі. — Кабінетна криза на Угорщинї. — Ще про переворот в Сербії.)*

На передпослїднім засїданю палати послів вніс між иншими пос. Дворжак інтерпеляцию взиваючу правительство до реформи закона о божевільних і опіцї над ними. В дальшій дискусиї над недїльним спочинком вніс п. Морзей поправку до 9-ого артикулу, жадаючи, щоби в містах з населенєм понад 20.000 душ працю в недїлї установити найвисше на 4 години перед полуднем, а в менших містах найвисше на 6 годин. По замкненю дискусиї над тим артикулом відкинено при голосованю всї внесення і поправки, а принято внесенє комисиї, „щоби праця в недїлю тревала 4 години" — з пропущенєм (на внесенє п. Шептицкого) дальших слів „лише перед полуднем". При арт. 10-тім п. Офнер домагав ся іменем адвокатів, щоби заведено недїльний відпочинок для адвокатских, нотарияльних і судових урядників. П. Малїк, осуджуючи проект, казав, що найлїпше відослати его назад до комисиї. — На вчерашнім засїданю палати принято цїлий закон о недїльнім спочинку і приступлено до дискусиї над законом о льокальних зелїзницях.

Вчера зібрав ся в Загребі хорватский сойм. Посли сполученої опозициї мали нараду що-до поведеня в соймі. Відзивали ся голоси, щоби взагалї не допустити до ніяких нарад соймових; але висказувано також і спокійнїйші гадки. Передовсїм наміряє опозиция виступити з внесенєм на помилуванє всїх увязнених і засуджених підчас розрухів; від нарад над тим внесенєм залежати буде становище, яке опозиция займе в справі буджетової провізориї. Соймова канцелярия оголосила, що білєти вступу на соймову ґалерию буде видавати лише в день перед засїданєм і то лише через одну годину. — Увязнено редактора „Србобрана" Баняніна, а редакторів „Хорватского Права" Церфіча і Затека пущено на волю. Пущено також на волю сьвященика Томленовича, що від трех тиждний сидів у слїдчій вязници.

В угорскім соймі, коли по промові Селя став пос. Уґрон доказувати, що на димісию кабінету мала вплив корона, забрав п. Сель ще раз слово і зложив таку заяву: Від 35 лїт бере бесїдник участь в полїтичнім житю і за весь той час мав нагоду пересьвідчити ся, що король є найбільше конституцийним монархом зміж усїх монархів, які панували на Угорщинї, що єсть найревнїйшим заступником угорскої конституциї і угорскої держави. Не було анї одної хвилї, в якій би корона робила яку небудь пресию на мене — говорив п. Сель — а в годину мого уступленя в недїлю конференция так що-до цїхи, змісту, досяглости і форми—можу запевнити про се словом чести,— відповідала зовсїм засадам конституциї. Одинока причина мого уступленя єсть та, яку я подав в моїй заяві. Можуть панувати ріжні погляди, однакож, хотяй і як би уложили ся будучі відносини, то одного не повинно бути: конфлїкту межи короною а народом. (Оплески на правици, гамір на лївици). Се єсть може мій полїтичний тестамент, який заслугує на те, аби ви панове і нарід взяли его під розвагу. Нехай Бог хоронить, аби межи тими двома великими чинниками: короною і народом прийшло коли небудь до непорозуміня. Мудрий нарід і розважна корона найдуть дорогу до розвязаня замотаних справ. Наша монархічна гармонія не повинна загудїти жадним дисонансом.

Новий сербский король вислав до нашого Цїсаря Франц Йосифа телеґраму, в котрій доносить о своїм виборі, зазначує, що хоче панувати мирно і просить Цїсаря, аби прихильність, якою відзначав его вітця, перенїс на него. Відповідь Цїсаря королеви зазначує радість з того донесеня, впевнює о симпатиї Цїсаря, бажає щасливого правліня і привернення поважаня Сербії, захитаного послїдним злочином, який осудив цїлий цивілізований сьвіт. Монарх впевнює вкінци короля о своїй прихильности і приязни і висказує надію, що й королеви буде зависїти на удержаню сердечних відносин між Сербією і Австро-Угорщиною. — Телеґраму з желанями вислав королеви сербскому також і цар росийский Николай II. — З нагоди переміни династиї не зайдуть в краю

---

4)

## На Балканї.

(Дальше).

Аж до турецко-росийскої війни клонив ся Мілян і его правительство під проводом Рістича більше на сторону Росиї, але коли він опісля побачив, що Росия прихильнїйша Болгариї і готова їй признати навіть права до тих сторін в Македониї, де переважно жиють Серби, він відступив від Росиї і станув більше по сторонї Австриї. Лїберальний кабінет Рістича мусїв уступити, а на его місце прийшли „напредняки" (поступовцї) під проводом Ґарашаніна. Тодї розпочали ся внутрішні невзгодини, що ставали з кождим роком щораз більші. В скупштинї витворила ся була партия радикалів під проводом інжинера Пашича і настали спори з митрополитом Михайлом, великим приклонником Росиї і довели остаточно до того, що Мілан усунув митрополита і той мусїв виїхати до Росиї. Щоби скріпити своє значінє в народї і втихомирити внутрішну борбу, придумав Мілан проголошенє Сербії корольівством, але й то, як вже сказано, не помогло нїчого. Радикали брали чимраз більше верх в скупштинї і в краю і остаточно по виборах в року 1883 здобули собі більшість в скупштинї. Мілан покликав тодї Христича на президента кабінету. Се стало ся причиною, що радикали зробили з Зайчарі революцию, котру однакож ґен. Николич борзо здушив. Арештовано тодї більше як 800 людий, з котрих 20 розстрілено, а звиш 700 засуджено на вязницю.

Мілан видів, що не може дати собі ради з борбами партийними, скористав з тої нагоди, що Болгария сполучила ся з Нов. Румелією, і виступив до борби з Болгарами. Дня 13 падолиста 1885 р. виповів він війну Болгариї, хоч Сербія зовсїм не була приготовлена до неї. Армія сербска під проводом самого Міляна переступила болгарску границю, але підчас коли одна еї часть застрягла під Видином, сперли другу Болгари під проводом свого князя Александра Батенберского під Сливницею і побили. Се, можна сказати, був початок упадку панованя короля Мілана. Болгари загнали ся в глубину Сербії аж під Пірот і готові вже були іти в похід на сербску столицю, але тодї вмішала ся в то Австро-Угорщина і сперла їх та довела поки що до роз'єму. В марті слїдуючого року прийшло в Букарештї до мира з Болгариєю на тій основі, що Сербія задержала свій давний стан посїданя.

Вже по битві під Піротом, коли Мілан мусїв втїкати до Ніша, носив ся він з гадкою зложити корону, а не зробив того, здаєсь, лиш на злість своїй жінцї. Свого часу говорено голосно, що Мілан дуже жалував ся на королеву Наталію, котра замість піддержати упавшого на дусї, перла его до того, щоби він зложив корону, а она хотїла обняти реґентию в імени свого малолїтного сина. Мілан підозрівав від тепер королеву, що она хоче конче его позбути ся, а підозрівав тим більше, що в міру того, як упадало его значінє, росла повага і популярність королевої. Королева підчас війни доглядала ранених і тим зискала собі була велику симпатию в народї; она тихцем вносила ся також з противниками короля, а радикали користаючи з роздору Мілана з королевою, заявляли їй на злість королеви свою прихильність. Се викликало у Мілана підозрінє, що Наталія в порозуміню з его ворогами ділає на его шкоду і він змусив еї виїхати за границю.

Наталія виїхала з своїм сином князем Александром до Бадену під Віднем і рішилась була довше тут побути. В Баденї приймала она у себе найзавзятїйших ворогів Мілана а той набрав тодї переконаня, що королева хоче его усунути з престола і длятого подав о розвід. Декотрі сербскі епископи спротивили ся тому, але остаточно митрополит Теодозий, здаєсь під напором Мілана, дав єму розвід дня 24 жовтня 1888 р. Розходило ся тепер лиш о то, щоби від королевої Наталії відобрати сина, наслїдника престола кн. Александра і тут розпочинає ся сумна історія послїдного з Обреновичів, до котрої вернемо пізнїйше; тут скажемо лиш тілько, що нїмецкі полїцияни відобрали его королевій, віддали посланникам Мілана, всадили до ваґона і вислали за границю.

Розвівшись з женою, помирив ся Мілан з

ніякі поважнійші зміни. Ревізия конституциї, якої доконала скупштина, полягає на тім, що установлено в ній нову династию і порішено, що наслідниками на престолї можуть бути тілько прямі потомки мужеского пола. Кромі того розширено ще деякі політичні права, але незначно. — Нововибраний король телеґрафічно згодив ся на привернене конституциї з 1888 р. найлїберальнїйшої з усїх, які доси були заведені в Сербії — і заявив заразом скупштині і сенатови, що буде все старати ся о як найуспішнїйший розвій сербского народу. Також зложив Петро — котрий засяде на престолї яко Петро I. — деклярацию, що буде рішучим оборонцем свобід конституцийних. — В настрою сербскої суспільности починає поволи наступати отверезінє. Як зразу войско стероризувало цїле майже населенє, змушуючи его до участи в радістних маніфестациях, так тепер суть люди, котрі не конче вдоволені з траґічного закінченя конфлїкту. Особливо замічують, що незаслуженою була смерть Александра, котрий провинив ся хиба тим одним, що дав ся цїлком опутати своїй жінцї Дразї. Натомість офіцири, котрі доконали замаху, хвалять ся публично своїм убийством, що рівнож викликує несмак у розважнїйшої части населеня. Великі надії покладають Серби на нового короля; вчера з нагоди его вибору відбуло ся навіть благодарне богослуженє, котре відправив сам митрополит в асисті численного духовеньства, а в тім богослуженю взяло участь цїле войско, вся висша бюрократия і унїверситетска молодїж. — Про спосіб убийства королївскої пари подає праса ще дальші цїкаві подробиці. Коли з тих подробиць зробити собі образ загальний, то треба сказати, що убийства доконано з незвичайною жостокостию. За королем і королевою відбувала ся наґінка по всїх комнатах, а коли вкінци королївску пару зловлено, наступив сейчас атак револьверовий. Та на тім не скінчило ся; Драґу кинено до землї, копано єї ногами, різано штилетами і шаблями. Одну грудь цїлком відрізано, так само розрізано живіт, поколено решту тїла а коли вірити одному оповіданю участника, то все діяло ся ще при єї сьвідомости, бо навіть на долї під конаком чути було страшний, уха роздираючий крик нещастної жертви.

# Новинки.

*Львів дня 18-го червня 1903.*

**— Є. Е. п. Намістник** гр. **Андрей** Потоцкий приїхав нинї з Відня до Львова і сими днями обнимає урядованє. В суботу відбуде ся повитанє П. Намістника і представленє всїх урядників.

**— П. Віцепрезидент вис. краєвого суду** др. Ян Дилевский виїхав на візитацию окружного суду в Коломиї.

**— З судової салї.** Передвчера пополудни покінчив ся процес против секретаря бобрецкого староства Вечорка і товаришів. Зі 122 питань, які відносили ся до Вечорка, судиї присяжні потвердили лише 24, а іменно фальшоване спису войскової бранки, побиранє хабарів за полагоджуванє рекламаций войскових і ин. Трибунал засудив Вечорка на 15 місяцїв тяжкої вязницї, заостреної постом що 14 днїв за злочин над'уживатя урядової власти і обманьство, а також на частинне покрите коштів розправи і зворот хабарів деяким селянам. — Йосла Ґотліба, сина Мошка і писаря староства Йосифа Мілера засуджено за злочин обманьства через фальшоване кількох бранкових лист, кождого на три місяцї звичайної вязницї з постом що тижня і частинне покрите коштів процесу. — Прочих чотирох обжалованих Саломона Ґотліба з Ходорова, Вольфа Мілєга з Лаців, Яцка Бойка з Підїздова і Герша Вольмана з Белецнова увільнено. Вечорек зажадав трех днїв до надуми, а Ґотліб і Мілер внесли жалоби неважности.

**— З зелїзниць.** Для вигоди хорих їдучих з Галичини через Прагу до Карльсбаду, удало ся ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові за взаїмним порозумінєм з зелїзницею північною цїсаря Фердинанда, з уприв. товариством зелїзниць держ. і з зелїзницею буштеградскою позискати дуже догідне получене з Підволочиск через Львів, Краків і Прагу до Карльсбаду і з поворотом, а то в однім напрямі при поїздї поспішнім ч. 4, котрий виїздить з Підволочиск о годинї 10 мін. 36 перед полуднем, зі Львова о год. 2 мін. 50 пополудни, з Кракова о год. 10 вечером і котрий лучить ся у Львові з поїздом поспішним ч. 304 з Чернівцїв. — В противнім напрямі при поїздї поспішнім ч. 3, котрий приходить з Відня до Кракова о годинї 6 мін. 19 рано. до Львова о год. 1 мін. 30 пополудни, до Підволочиск о год. 6 мін. 38 вечером і котрий має у Львові получене з поїздом ч. 303 до Чернівцїв — приїзд до Станиславова о год. 5 мін. 16 пополудни, а до Чернівцїв о год. 7 мін. 58 вечером. — Згадані поїзди ч. 3 і 4 мають вози I. і II. кляси, переходячі прямо а то в часї від 1 мая до 31 серпня на шляху Підволочиска-Карльсбад, а від 1 до 31 мая і від 1 до 30 вересня з Підволочиск до Праги і з поворотом. — Рівночасно, вдоволяючи бажаню ширшої публики, запровадила ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові, в цїли уникненя пересїданя ся в Раві рускій особенно в нічній порі, вози переходячі прямо з Ярослава до Сокаля при всїх в тій релациї курсуючих поїздах особових.

**— Аматорске представленє у Львові.** В суботу дня 20 с. м. відбуде ся в сали тов. „Зьвізда“ (при ул. Францїшканьскій) аматорске представленє. Драматичний кружок товариства ім. Котляревского відограє: „Іспит на мужа“, комедию в 1 дїї Володимира Лучаківского і „Пастоящі“, комедию в 1 о. Олекси Бобикевича. В антрактах концерт орхестри войскової. Початок точно о год. $7^1/_2$ вечером. Білетів можна буде дістати від четверга в тов. „Руска Бесїда“ у Львові, Ринок ч. 10 I. пов.

**— Нагла смерть российского мінїстра.** З Берлина доносять телеграми, що президент российского комітету мінїстрів, Петро Миколаєвич Дурново, помер непадїйно в зелїзничім вагонї, їдучи з Петербурга до Вісбадену на купелї. Смерть заскочила российского достойника сейчас по переїздї границї российско-пруской. Тїло помершого привезено на дворець Фрідріхштрассе в Берлинї, а звідтам мають его вислати до Росиї. — Петро Дурново був прокуратором аж до вступленя на

---

радикалами, скликав комітет зложений з членів всїх партий і виготовив нову конституцию, котра репрезентантам народу надала більші права. По тім скликано велику скупштину, котра в більшій части складала ся з радикалів і тота дня 22 грудня 1888 приняла нову конституцию а відтак оповістила єї дня 3 сїчня 1889. Коли так вже все було впорядковане, заявив Мілан зовсїм несподївано, що складає корону в користь свого сина, котрого проголосив королем під іменем Александра I. а сам прибравши собі назвище ґрафа Такови виїхав за границю і жив там головно в Парижи а часами приїздив до Відня. За границею, як розказують, вів Мілан дуже гуляще житє, карти і всїлякі красавицї а в слїд за тим і робленє довгів було его головним занятєм. Иноді поїхав до Льондону або на лови до свого приятеля ґр. Зічїґо на Угорщину. Дійшло було навіть до того, що він, щоби узискати позичку $2^1/_2$ мілїона франків в Росиї, за котру то суму мала заручити сербска держава, зрік ся титулу короля і всїх достоїнств а навіть сербского горожаньства. Кажуть навіть, що він в своїх клопотах грошевих їздив до королевої Наталії до Біярриц, але она не хотїла его приняти; аж коли він написав до неї лист, в котрім казав, що відбере собі житє, она дала єму потрібну суму.

Молодий король вернув опісля свому батькови всї его достоїнства, визначив апанажу в сумі річних 368.000 франків та іменував его головним командантом армії. В 1895 р. помирив ся Мілан з Наталією а митрополит Михайло скасував розвід, який їм був дав его попередник. Мілан старан ся тепер о то, щоби оженити сина з якоюсь нїмецкою княгинею. Все вже було на добрій дорозї, аж ось молодий король подав до публичної відомости, що задумав оженити ся з 14 лїт старшою від себе вдовицею по інжинері, Драґою Машин. Мілан противив ся тому, але стрітив такий опір у сина, що мусїв покинути своє становище і виїхав за границю, а син, як кажуть, загрозив єму навіть, що каже его застрілити, наколиб він важив ся переступити сербску границю. В неодовзї опісля Мілан занедужав у Відни на запалене легких і помер там дня 11 лютого 1901 р. Его послїдна воля була, щоби тїло его похоронено в Монастири в Крушедолї на Угорщинї а не в Сербії, мов би побоював ся, що в Сербії готові би ще его кости викинути з гробу.

* * *

Король Александер не такий був злий, як его тепер представляють ті, що его зглядили зі сьвіта і тим хотять тепер покрити свій злочин. Цїлим его нещастєм було, що народив ся, що був Сербом і що оженив ся, або иншими словами, що его батьком був Мілан а его матїрю Наталія, що яко Обренович мав в Карадьордевичах непримиримих ворогів та що его жінкою стала Драґа Машин.

Король Александер, коли ще був хлопцем, показував великі здібности, а его вихователь др. Докіч виставляв єму всюди як найлїпше сьвідоцтво та розповідав нераз, що молодий князь думає над тим, що видить і що учить ся. Его молоденьку душу затроювали вже в найперший молодости роздори его родичів. Він дуже любив свою матїр, але батька більше бояв ся, як любив. Парискиї професор, Лїберт Мале (Malet), що в роках 1893/4 був его учителем історії, коли довідав ся, яка страшна доля постигла колишнього его ученика, так розповідав одному з редакторів французскої ґазети „Temps“: Я свого часу полюбив був дуже сего хлопця, передовсїм длятого, що зійшов ся з ним в критичній порі его житя. Була то хвиля, коли межи королем Міланом а королевою Наталією настали були поважні роздори. Молоденький хлопець чув ся опущеним як би який сирота, а его делїкатна і чутлива натура страдала дуже від того. Пізнїйше був він під злощасним впливом свого батька, котрого засадою було „розединювати і панувати“. Нещастєм молодого короля було, що він занадто займав ся внутрішною політикою. Мимо того буду завсїгди говорити, що то був добрий чоловік; мав духа і здоровий людский розум. Противники убитого знов кажуть, що то був чоловік упертий, дуже завзятий і мстивий.

Першою і важною але й сумною подією в житю молодого Александра була сцена з нїмецкого полїциєю у Вісбаденї. Межи королем Міланом а королевою Наталією, заким ще прийшло до розводу, станула була умова, що королева має виїхати з сином за границю. Під єї доглядом мав Александер учити ся, але що вакаций вертати до батька. Королева піби зразу пристала на то і виїхала з сином, зпершу до Бадена під Віднем, відтак до Італії а вконець до Вісбадена в Нїмеччинї. В Баденї порадила ся она з найзавзятїйшими ворогами Мілана і відтак вже не хотїла пристати на то, щоби син що вакаций вертав до батька. Се було безпосередною причиною, що король подав о розвід і перепер его.

Тодї постановив він відобрати сина від королевої та післав епископа Димитрия і ґен. Протіча до Вісбадена, котрі мали там відобрати від королевої наслїдника престола і привезти его до Білграду, а рівночасно просив нїмецкого цїсаря о то, щоби, колиб королева того не хотїла зробити, нїмецькі власти станули его посланникам до помочи. Пруске правительство взяло тодї на себе допильнувати того, щоби королева з сином потайком не виїхали і длятого тайна полїция пруска стерегла їх добре. Королева і єї син не знали о тім нїчого. Коли опісля ґен. Протіч, як повновластник короля Мілана, явив ся у Вісбаденї, королева Наталія побоювала ся, що він схоче молоденького князя викрасти в ночи і длятого звернула ся

Престол царя Александра III. Тоді іменовано его шефом департаменту поліциї в Петербурзї. Опісля був через кілька літ помічником міністра ґр. Д. Толстоя, а в 1889 р. став міністром внутрішних справ. В жовтни 1895 р., с. е в першім році пановання сучасного царя Миколи, Дурново став президентом комітету міністрів. Помершій оставав під впливом прокуратора Синода, Победоносцева і яко такий був противний всяким поступовим реформам в Росиї.

— **Виновників страшного убийства** у Львові не удало ся й доси вислїдити, а цілий злочин став ся тим більше загадочний, що убийникам, як здає ся, не так ходило о готівку, як мабуть о якісь векслї. Показало ся, що они із зелїзної каси забрали леди 100 до 200 корон, а книжочки каси ощадности також знайшли ся порозкидані межи иньшими паперами. Срібла, яке знаходило ся в помешканю, також не рушили. Оранжева мала около 100.000 корон майна і позичала на векслї. Поліция слїдить тепер пильно за убийниками і порозсилала аґентів на всї сторони. Межи мулярами на Знесїню, котрі реставрують каменицю, де стало ся убийство, зроблено ревізию, але не знайдено нїчого. Дальше вислїдила поліция, що такі самі ножі, як ті, котрими убито Оранжеву і еї служницю, продає у Львові лиш один купець при ул. Жовківскій. Ніж такий коштує всего лиш 24 с. Мимо так низької ціни ножі суть дуже острі і кінчасті, бо роблені зі старих кіс. Ножі ті купують найбільше селяни. Купець не може собі нїяк пригадати, хто послїдний купував ті ножі. Арештованого внука Оранжевої Шенфельда відставила поліция до суду карного, де его судия слїдчий переслухав, а відтак випустив на волю. Дальше показало ся, що пропали дорогоцінности Рифки Шпінерівної. Шпінерівна зі своїх ощадностий купила собі була золотий дамский годинник, а до годинника мала довгий ланцушок; крім того мала ще золоту гладку обручку в середині ще неґравіровану. Знайшли ся сьвідки, що виділи всї ті річи у Шпінерівної в понедїлок вечером Они були в куфрі, а по убийстві щезли Вчера відбув ся похорон нещасливих після жидівского обряду. За тїлами поступала родина убитих. Батько Шпінерівної, котрий єсть господарем на селї, не міг приїхати, бо на вість о убитю доньки тяжко занедужав. На похороні був також внук убитої Оранжевої і нїс тїло бабки. Шренцель, наречений Рифки, котрий мав в недїлю повінчати ся з нею, довершив обряду вінчаня після жидівского звичаю на еї могилї.

В послїдній хвили наспіла вість, що убийника вже відкрито і арештовано; єсть ним бувший слуга Оранжевої, якийсь Вершхолєк, котрий в день убийства щез був десь зі Львова. Его арештовано в Перемишли і вже приставлено нині до Львова.

— **Пригадка.** Час замовляти книжки на премії! Канцелярия Тов. педаґоґічного пригадує в тій справі всїм Радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. е. в першій половині червня і то на адресу: Ольга Барвіньска ул. Собіщини ч. 5. За точність в пізнїйших замовленях канцелярия не відповідає, бо тогдї годї все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку або за посліплатою. На фрахт і почтову посилку просить ся при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в силї порта оплачувати. Крім поданих в нїм книжок вийшли: ч. 104 Повісти Ярошиньскої, ціна 24 с., оправна 40 с.; ч. 105 Мами. Нарис Віри Лебедової, ціна 20 с.; ч. 106 Ів. Франка: Абуказемові капці, ціна 60 сот., оправна 90 с.; ч. 107 Др. Пачовский: Народні думи II. часть 55 с., оправна 85 с.; О. Глодзїньский: Огород шкільний, ціна 50 сот.

## ТЕЛЕҐРАМИ.

**Віденъ** 18 червня. Зачувати, що Цїсар має удати ся до Будапешту, аби там бути в часї твореня кабінету.

**Віденъ** 18 червня. Бувший президент угорского кабінету др. Векерле прибув до Відня, покликаний Цїсарем на авдиенцию.

**Будапешт** 18 червня. Тутешні часописи пишуть, що утворенє кабінету ґр. Стефаном Тисою стрічає великі перепони.

**Константинополь** 18 червня. Туреччина одержала від Австриї і Росиї повідомленє, що становище короля Петра вже укріплене, бо обі ті держави признали его вибір важним. Супротив того і Туреччина не буде противити ся вступленю Карадьордевичів на престол Сербії.

**Берлин** 18 червня. Доносять, що король Петро I. велїв своякам полишити ся за границею. Вільно їм буде лише часово перебувати в Сербії. Наслїдник престола, що має тепер 17 лїт, лишить ся і дальше в Петербурзї, а повнолїтним буде оголошений аж в 21-шім році житя.

з просьбою до нїмецкого цїсаря, щоби він взяв еї і еї сина в опіку. На то відповів їй цїсар, що король Милан робить лиш ужиток зі свого права яко володїтель і батько а межинародне право не дозваляє тому противити ся; він радить їй длятого видати королеви наслїдника престола. Королева однакож рішила ся не видати сина, а тоді пруські власти заявили їй, що така єсть воля сербского короля і она мусить їй піддати ся та завізвали еї урядово, щоби она видала сина. Королева і тоді не хотїла того зробити а навіть постановила ставити опір і в тій цїли узброїла свою службу. Пруські власти не могли допустити до того, щоби хтось навіть збройно ставив їм опір та й не хотїли брати за то одвічальности на себе, щоби сербскі спори рішали ся у Вісбаденї та ще й при участи прускої поліциї; длятого сказали їй на розум, що коли она хоче ставити місцевим властям опір, то нехай винесе ся з Нїмеччини. Королева вислала тоді свою тїтку княгиню Марусcї до Берлина, щоби она там в еї інтересї поробила кроки, але княгиня вернула з нїчим назад до Вісбадена. Коли відтак королева ще раз, але надармо, віднесла ся телеґрафічно до короля, стала вже податливійшою.

Видане наслїдника престола наступило дня 12 липня 1888 р. рано серед незвичайних обставин. В містї вже знали, що буде і длятого вже досьвіта зібрало ся було коло віллї, в котрій мешкала королева, множество людий. Около девятої години явили ся в віллї два сербскі офіцири, полковник Бахлович і майор Чінич, щоби представити ся наслїдникови престола яко его адютанти. В годину опісля заїхав перед віллю президент вісбаденської поліциї, Райбабен, в повнім уніформі, а безпосередно за ним явили ся в палатї інспектор поліциї, два комісарі і 12 поліціянтів.

Наслїдник престола, побачивши поліциянтів, перепудив ся і притулив ся до матери, котра розплакала ся корчевим плачем. Ґувернер наслїдника престола і княгиня Марусcї взяли ся его успокоювати і казали ему, що то тато так хоче і він мусить его послухати. — То прецї не тато післав поліцию! — сказав на то з плачем Александер і ще сильнїйше вчепив ся матери, котра дрожала на цїлім тїлї. — Нї, — відповіла ему княгиня — поліция прийшла на приказ нїмецкого правительства. — Так! — відозвав ся на то хлопець з плачем — то скандал, я того Нїмеччинї нїколи не забуду! Нїколи вже не приїду до Нїмеччини!

По сїй сценї настала тишина, чути лиш було плач королевої і еї сина, котрий ще більше став тулити ся до матери і сказав: Піду лиш з мамою! — Коли опісля президент поліциї став напирати на то, щоби він ішов, сказала королева до президента: Взяти его менї можете, але я вам его не дам.... За хвилю опісля вийшли з хлопцем его ґувернер і одна придворна дама та поїхали на дворець. Королева станула у вікнї і з плачем кивала рукою до сина на пращанє. Оба адютанти, що вже наперед виїхали були на дворець, відобрали его там та повели до сальонового ваґона, де его повитав міністер війни ґен. Протіч та повіз через Відень до Будапешту, куди ему на стрічу виїхав був король Мілан. Всї разом поїхали відтак до Білграду.

День перед тим хотїла королева втечи з сином і замовила була в дирекциї зелїзниць окремий поїзд, не кажучи, куди хоче їхати. Дирекция відповіла, що не може доставити. Щоби же королева не втекла з сином, то поліция ще більше їх пильнувала. Вечером ще того самого дня виїхала й королева, бо президент поліциї сказав їй, що она задля того, що ставила опір пруській поліциї, мусить до десять годин виїхати з міста і їй не вільно перебувати довше у Вісбаденї.

(Дальше буде).

## Надіслане.



За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).